

Katehetska ljetna škola za vjeroučitelje i
vjeroučiteljice u srednjim školama
26. do 27. kolovoza 2021.

NOVI UDŽBENICI- STARI PLANovi I PROGRAMI

Marija Samardžija, vjeroučiteljica- mentorica
Tehnička škola Ruđera Boškovića, Zagreb

TEMA: Novi udžbenici- stari planovi i programi

- 1. ANALIZA UDŽBENIKA/ PROGRAMA- 3. razred
srednje strukovne škole**

- 2. IZAZOVI/ MOGUĆNOSTI: vjeroučitelji- učenici**

- 3. PRIMJERI DOBRE PRAKSE**

ANALIZA: STARI PLAN I PROGRAM- 3. razred srednje škole

Nastavne cjeline:

- ❖ Kršćansko poimanje čovjeka
- ❖ Čovjek- moralno biće
- ❖ Ljubav prema Bogu i bližnjemu- temelji kršćanske moralnosti
- ❖ „Muško i žensko stvori ih“
- ❖ Dostojanstvo ljudskog života
- ❖ Živjeti u istini

ANALIZA: STARI PLAN I PROGRAM- 3. razred srednje škole

Prostori širine i slobode u planiranju i kreiranju nastavnih jedinica zahvaljujući implementaciji međupredmetnih tema (MPT):

- 1. Građanski odgoj i obrazovanje**
- 2. Osobni i socijalni razvoj**
- 3. Učiti kako učiti**
- 4. Održivi razvoj**
- 5. Poduzetništvo**
- 6. Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije**
- 7. Zdravlje**

Napomena: stari udžbenik „Životom darovani”, sadržajno prati dosadašnji (stari) program i ispunjava namjere autorsko- uredničkog tima. Sistematičan, pregledan, kvalitetni tekstovi- teološki eseji, tekstovi iz Svetog pisma, crkveni dokumenti, autorski tekstovi, poetsko- meditativni, iz časopisa, istraživanja..., nedostatak digitalnih sadržaja.

**ANALIZA: NOVI UDŽBENIK „ŽIVOTU USUSRET” - 3.
razred srednje škole**

DOMENE U TREĆEM GODIŠTU

DOMENA A: Čovjek i svijet u Božjem naumu

DOMENA B: Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana

DOMENA C: Kršćanska ljubav i moral na djelu

DOMENA D: Crkva u svijetu

ANALIZA: NOVI UDŽBENIK „ŽIVOTU USUSRET” - 3. razred srednje škole

- zanimljivo i atraktivno grafičko oblikovanje
- mnoštvo digitalnih sadržaja
- aktualniji i kraći tekstovi- prilagođeni suvremenoj generaciji (čitaju naslove)
- kreativna rubrika „Izazovi” na kraju svake nastavne jedinice: poticaj za razmišljanje, stvaralački „uzvrat” i angažirano djelovanje
- nastavna cjelina „*Mladi i moral*” dotiče mlade u suvremenom kontekstu; analiza i odnos religioznih i moralno- etičkih tema u suvremenim medijima (*Mediji i medijsko prenemaganje- video prilog; Božanstvena komedija, Laudato TV*).

ZAKLJUČAK

- stari plan i program za 3. razred srednje škole- kvalitetna simbioza sa „starim” udžbenikom „Životom darovani”
- šk. godine 2020./ 21. novi udžbenik „Životu ususret”- faza prilagodbe (otežana zbog specifičnosti godine: izmjena nastave po Modelu A i Modelu C)
- za kvalitetnu obradu pojedinih nastavih jedinica potrebno kombinirati stari/ novi udžbenik (vjeroučitelji), dok učenici isključivo koriste novi udžbenik- odobren od Ministarstva znanosti i obrazovanja
- pohvale i čestitke autorskom timu: I. Živković, S. Košta i N. Kuzmičić, ali i nestrpljivo iščekivanje Godišnjeg izvedbenog kurikuluma (GIK)

IZAZOVI/ MOGUĆNOSTI: vjeroučitelji- učenici

UČENICI:

- ❖ žive virtualnu stvarnost: Internet, društvene mreže, platforme...
- ❖ pod utjecajem mnogih (neprovjerenih) informacija
- ❖ kritični, nepovjerenje u institucije (pa i Crkvu)
- ❖ traže „novi“ govor vjere- blizak i razumljiv
- ❖ potreba za jasnim, konkretnim, argumentiranim odgovorima na području vjere
- ❖ svjesni „izokrenutog“ sustava vrijednosti u današnjem društvu
- ❖ žele čvrsto uporište, „sidrište“- ogromne mogućnosti vjeronaučne nastave
- ❖ zanima ih konkretan angažman i življenje vjere- povezanost riječi i djela (vlastiti, ali i kod „navjestitelja“)

IZAZOVI/ MOGUĆNOSTI: vjeroučitelji- učenici

VJEROUČITELJI:

- ❖ življenje i svjedočenje vjere, ali i mnoge druge vještine, znanja, sposobnosti (pedagoško- psihološke, organizacijske, moderatorske, komunikološke, digitalna znanja, poznavanje i praćenje medija)
- ❖ poticati kritički duh učenika- pravilno ga usmjeravati
- ❖ prilagoditi govor vjere suvremenoj generaciji
- ❖ pratiti učenika, ali ići i u korak s njime
- ❖ motivirati učenike na konkretno djelovanje- pozitivne inicijative (povezivanje s institucijama humanitarnog predznaka, lokalnom zajednicom, volontiranje...)
- ❖ svjedočiti i izražavati ljubav: prema sadržajima, ali i učenicima

PROJEKT „ŽIVJETI DOBROTU“:

Tehnička škola Ruđer Bošković, Zagreb

Ciljevi aktivnosti:

- potaknuti što veći broj učenika na sudjelovanje u humanitarnim akcijama škole, poticati i promicati humanost kod mladih
- pomoći socijalno ugroženim građanima- korisnicima Socijalnog dućana.
- malim djelima ljubavi pomoći djeci da ostanu djeca: vratiti im vjeru, darovati ljubav, probuditi nadu te im omogućiti obrazovanje i igru
- senzibilizirati učenike da u školskoj sredini postoje prijatelji koji žive u lošim uvjetima, da je potrebno „vidjeti“ prijatelja u nevolji i pomoći mu
- odgoj za vrednote: dobro, istinito, pravedno i lijepo
- živjeti i svjedočiti dobrotu
- vjerovati da dobro mijenja svijet
- biti bolji čovjek

SURADNJA:

- Hrvatski Caritas (briga za socijalno ugrožene hrvatske obitelji)
- Gradsko društvo Crvenog križa Zagreb (korisnici socijalne samoposluge)
- Udruga sv. Ana u Loboru (za pomoć djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom)
- Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj
- Udruga Poduzetni
- Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu (akcije dobrovoljnog darivanja krvi u školi „Daruj krv, spasi život i svjedoči humanost na djelu“ - namijenjene punoljetnim učenicima i zaposlenicima škole)

**Učenici- izrazito senzibilizirani za humanitarne aktivnosti,
potrebno im ponuditi sadržaje i motivirati ih.**

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Priprema za nastavni sat: 3. razred srednje škole

Nastavna cjelina: Ljubav prema Bogu i bližnjemu-
temelji kršćanske moralnosti:

PONAVLJANJE

(prikladno za razredni odjel skloniji razgovoru,
diskusiji, usmenom stvaralačkom izražavanju)

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

UVODNI DIO SATA:

- ❖ molitva vojnika
- ❖ glazbeni video prilog „Odlučio sam slijediti Krista”:
<https://youtu.be/okpMSK4nZAA> (autor: Luka Balvan)
- ❖ izdvajanje/ ispisivanje rečenice „Krist je pred mnom, a svijet je za mnom”

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

SREDIŠNJI DIO SATA:

- ❖ istaknuti materijalno- potrošačku dimenziju suvremenog društva i doći do odgovora gdje stanuje sreća i što nas uistinu može ispuniti kao osobe.
- ❖ poticajna pitanja: u kakvom društvu živimo, s kakvim izazovima- ponudama se suočavamo, kakvu sliku svijeta (čovjeka) promiču suvremeni mediji?
- ❖ književno- umjetnički tekstovi: *Košulja sretnog čovjeka, Kako je stari redovnik postao žalostan* (interpretacija i analiza)
- ❖ Götz Werner (osnivač trgovačkog lanca DM): *Nije sramota biti bogat, ali je sramota umrijeti bogat*

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

- ❖ Evandeoski zakon ljubavi: ponuda (duhovni „recept” za sreću- ljubav prema Bogu i čovjeku)
- ❖ prepričavanje prisopobe *Milosrdni Samarijanac*
- ❖ analiza i razgovor o četiri koraka ljubavi i primjeni u životu :
 1. VIDJE
 2. PRISTUPI
 3. SAŽALI SE
 4. POVIJE RANE

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

ZAVRŠNI DIO SATA:

- ❖ poruka pape Ivana Pavla II. mladima: *Znajte odvažno reći NE/ DA* (udžbenik Životu ususret)
- ❖ potaknuti učenike na izražavanje vlastitog DA/ NE
- ❖ „vitamini za srce“ (poticajne misli P. Bosmansa)- čitanje i komentiranje, otkrivanje poruke
- ❖ glazbeni video prilog „Jerihonske zidine“ (Božja pobjeda): <https://youtu.be/yjROoua3CKs>

VITAMINI ZA SRCE

1. Život je poput lutrije, ali i mi sami možemo učiniti
2. Ne trebam biti otok u moru ljudi
3. Što je izgubljen dan? Dan kad se nisi nasmijao
4. Možda tražim sreću predaleko, a s njom je kao s naočalama. Ne vidim ih, a sjede mi na nosu. Tako blizu.
5. Kako to da neki ljudi kiselo gledaju sunce, a drugi mogu zviždati na kiši.
6. Život je prekratak, a svijet premalen da bismo od toga pravili bojno polje.
7. Ljudi žive sve dulje, ali ne i sretnije. Najprije rade da žive, a onda rade i zaboravljaju živjeti.
8. Računalo ne računa srcem. Kako bi inače bilo moguće da u ovome svijetu bude toliko strašnih nevolja?

9. Čovjek nije stroj. Ne može se obuhvatiti ni jednom formulom.
 $1+1=2$ matematički može biti ispravno, ali ne i kod čovjeka. Jer i najbolji čovjek u svom životu ostvari najviše 1, 9 ili 1, 8.

10. Dolazi proljeće. Zaljubljen sam u jednostavne stvari.

11. Ako imaš vremena za čovjeka, ne gledaj na zvono.

12. Jučer: već je prošlo, Sutra: tek će doći, Danas: jedini dan koji imaš u ruci. Učini od njega svoj najbolji dan.

13. Evo što je teško naučiti: reći štogod dobro ili šutjeti.

14. Jednostavnije živjeti, i potrošačka groznica je izlječiva.

15. Znaš li koji je začin suncu: uzmi veliku mjeru dobrote i dodaj normalnu šaku strpljenja, strpljenja sam sa sobom i drugima. Ne zaboravi mrvicu humora. Umiješaj mjericu radosti u poslu, sve ovo prelij smiješkom i svaki ćeš dan imati sunce.

15. Hoće li nas kriza poučiti kako se s manje dospijeva mnogo dalje?

16. Samo s novcem ne vrijedim ni novčića.

17. Ima ptica što žive u kavezu, pa ipak pjevaju.

18. Samo ljudi s kičmom stvaraju novi svijet.

19. Tko gleda prema gore, dolazi na zelenu granu.

20. Tko ljubi svoje brige, nikada ih se neće osloboditi.

21. Kad smo proigrali svoje karte, Bog još uvijek u rukavu drži jedan adut.

22. Ako si sam sretan, onda ti nedostaje samo jedno: sreća drugih.

23. Bolest Zapada: sve posjedovati, a ničemu se više ne radovati.

24. Netko te je udario? Pitaj ga boli li ga ruka!

VITAMINI ZA SRCE

- usvajanje ključnih pojmoveva na kojima se bazira planiranje prema starom planu i programu
- Prva, dakle, zadaća svakog čovjeka jest: kultura srca- dostojanstvo i poštivanje čovjeka
- Idem ulicom i ne vidim nikakve lijeve ljude, ne vidim nikakve desne ljude. Nego samo ljude. Ispruži jednu ruku lijevo, a drugu desno i pomiri ljude međusobno- pomirenje, ljubav prema bližnjemu, međusobno uvažavanje
- Svi mi sjedimo u istome brodu. I svi moramo zajedno ploviti- zajedništvo
- Život je prekratak, a svijet premalen da bismo od toga pravili bojno polje- smisao života, promicanje mira
- Oni koji poznaju sebe ne osuđuju nikoga- praštanje
- Beskrajno je važnije kakav sam, nego koliko imam- kršćanska moralnost

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Prednosti nastave po Modelu C (online nastave) uoči Božića/ Uskrsa.

ZADATAK: Advent/ Uskrs/ vrijeme kroz godinu-prigoda za "osvijetliti" vlastito srce i živote svojih bližnjih darovanjem lijepih riječi. Učenici se prepuštaju mašti i pomoću digitalnog alata Canva izrađuju personaliziranu karticu "Darujem ti lijepu riječ" koju objavljaju u virtualnoj učionici vjeronauka, a potom šalju dragoj osobi.

Darujem ti lijepu riječ:

Budi svoj

Mateo
Ćorković

Mihail Kasica

Darujem ti
lijepu rijec:

VJERA

Darujem ti lijepu
riječ....
OBITELJ

*Darujem ti lijepu riječ:
Fala kaj postojiš!*

Ana Kucelj

***Veliko i od srca hvala na
pozornosti!***

marija.samardzija2@skole.hr

